

KURIER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 24. Czerwca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 12 Czerwca. Generał kawaleryi Tormasow przyięty do służby umieszcza się w armii. Artylleryi GM. Ułanów zarządzać będzie składem prowiantskim w Rydze. Półkownik Michelson uwalnia się od służby dla ran odniesionych z mundurem i pensją całej gaży. Generał Gubernator Tobolski i Irkucki Pestel otrzymał order S. Alexandra Newskiego. Gubernator Orłowski Jakowlew order S. Anny 1 klasy. Stanu konsyliarze Chorzewski, Połonski, Repin, Nikitin, Miasoiedow, Friazin, order S. Anny 2 klasy. Przez rok 1807 w stolicy naszey urodziło się dzieci płci męskiej 3639, żeńskiej 3961; umarło ludzi płci obojey 10567, zaślubionych par było rozmaitego obrządku 1351.

W Pskowie d. 2 czerwca uroczystym obrzędkiem otworzone zostało Gimnazjum Gubernskie, wprzysłowności Senatorów Nowosilcowa i Polikarpowa.

Dalsze czynności wojenne armii Rossyjskiej w Finlandyi. Po zdobyciu Sweaborga głównie kommanderujący G. Buxhewden udał się do Abo. Do d. 12 Maia nie zdarzyło się nic uwagi godnego. Dywizya 5 zajmowała dawniejsze stanowiska swoje przy Hamlekarleby; nadbrzeżne straże były na miejscu, nie postrzegano żeby nieprzyjaciel co przedsiębrał. Półki 6 dywizyi zbliżyły się do S. Michel; Nizowski miał zająć to miejsce d. 13; 150 Rossyanów z przedniej straży wzięli stanowisko przy Warkauz, jeszcze d. 4. 3 kompanie regularney piechoty Szwedzkiej z 800 zbroynych obywatelów d. 1 byli w Kuopio półki Piotrowski i Parnawski z 2 szwadronami leib Kozaków pod kommandą GM. Demidowa ciągnęły ku miastu Vasa i Lappo, zasłaniając tył 5 dywizyi, gdzie razem zmocnić miały woyska, między Vasa i Christianstandt rozłożone. Półk Biefozierski z dragonią i artylleryą pośpieszał przez Tawasthus do Gwitis dla zmocnienia woysk stojących między Abo i Biorneborg. Do Abo dla zastilenia pozycyi przeciw Alandzkim wyspom przybył półk Wilmanstrandzki, na którego miejsce dla obrony twierdzy Hangut poszedł 31 strzelców. Do Sweaborga codzień wkraczały morskie kommandy i lądowe garnizony, a flotę iak najszybciej uzbraiano w porcie. D. 10 Maia obywatele Finlandyi przysięgę wykonywali na wierność i poddaństwo J. J. Mci.

D. 10 Maia. Odebrano doniesienie od GM. Sazonowa, że Półkownik Wuicz znajdujący się na wyspach Alandzkich z częścią 25 półku strzelców utraciwszy komunikacyą z naszymi woyskami nadbrzeżnemi z przyczyny nagłego odkrycia morza, po silnym odporze będąc opasany przez

woyska przybyłe z Stockholmu, dostał się w niewolę. D. 13 nic nie było godnego uwagi.

D. 14. doniosł GL. Kamiński, że d. 9 i 10 na zmocnienie Sweaborgskiej załogi do Helsingfors przyszły garnizon Neiszlotski i batalion półku strzelców 30. Na przypadek wystąpienia przeciw nieprzyjacielowi, dla ostatecznego uśmierzenia rozruchow między mieszkańcami, wszczętych po niektórych miejscach, G. Buxhewden dał nowe rozkazy woyskom, a GL. Raiewskiemu zalecił postępować iak z buntownikami z temi obywatelami, którzy będą uznani winnemi wzruszoney spokojności powszechney. Nadto Kontr Admirałowi Sorokinowi kazano z Roczensalmu wysłać kilka szalup działowych dla krążenia między Sweaborg i Schwartholm. Wice Admirałowi Sariczew posłać do Hangut i przygórka Parkalaust statki już uzbrojone, ażeby nadbrzeżne straże kommandy GL. Kamińskiego w odnodze Fińskiej były zupełnie gotowe dać silny odpor napadającemu nieprzyjacielowi.

D. 15. Z rana odebrano doniesienie od GL. Tuczkowa, że d. 10 stał jeszcze w dawnym miejscu pod Hamlekarleby; główna kwatera Szwedów znajdowała się w Kalaioki. Nieprzyjaciel zgromadziwszy do Kelwi 200 żołnierza z wielką liczbę zbroynych mieszkańców, miał zamiar uderzyć na straże Rossyanów; dla zniszczenia tego zamiaru wysłany był Półkownik Frołow z 23 półkiem strzelców; po utarczce dość mocney Szwedzi pierzchoeli z boiowiska, obywatele zbrojni rozbiegli się po lasach. GL. Raiewski doniosł, że już przystąpił do przyięcia dywizyi 5; ciągnącemu dla zmocnienia oney półkowi Piotrowskiemu i leib Kozakom zająć kazał Kilkiera, ażeby tym sposobem gotowość była do odpędzenia nieprzyjaciół, jeśli by chcieli występować na ląd. GL. Kamiński doniosł, że woyska temu poruczone obrótów żadnych nie czyniły; dla powiększenia załogi Sweaborgskiej wkroczyły przez 2 dni półk Krzemieniczugski, garnizon Wilmanstrandzki, batalion Minskiego muszkietyerów, i 2 roty artylleryi z brygad 17 i 21. Kommandant Sweaborgskiego portu Wice Admirał Sariczew doniosł d. 14, że z liczby Szwedzkiej floty tam zdobytey, 24 szalupy działowe na wodę spuszczone; na 18 z nich postanowione armaty; dalsze uzbraianie z wielkim idzie pośpiechem. Tenże doniosł, że dla bezpieczeństwa portu urządził brantwachty na galernych statkach osadzonych falkonetami; już zaś do armat twierdzy obróconych ku stanowisku okrętow przydano kanonierów. Tegoż d. odebrano wiadomość, że wprzód nieco przy wyspach Chittis i Tiutas blisko Hangut przez 2 d. stała

na kotwicy flotta złożona z 14 statków żagiel niosących, między którymi 3 większe okręta postrzeżono; d. 3 korwety 3 poszły do Fińskiej odnogi, reszta floty obróciła się ku Alandhaf w Bothnickiej. Wnosimy że te statki po większej części przewozowe były, śpiesząc z odsieczą Sweaborgowi; odebrawszy zaś wiadomość o poddaniu się tej twierdzy, poszły zasilać wojsko Szwedzkie kommandy G. Klingsporn. Jeszcze odebrano doniesienie, iż w bliskości Abo przy Nadendał w zatokach krążą 2 łodzie nieprzyjacielskie. Na wyspach Kimito w Jungfersund przybiła do brzegu korweta pod flagą Angielską; 30 Szwedów zbitych z niej wystąpiło na brzeg, i w wiosce Dalsbruk dowiadawali się o położeniu wojsk Rosyjskich; w tém miejscu ponieważ przystań jest wygodna, z naszej strony przyzwolitą ostrożność uczyniono, dla uważania obrótów nieprzyjacielskich.

D. 16 donosił GL. Raiewski, że wojska iemu poruczone zajmują dawne stanowiska; ku obronie brzegów od Vasa do Karleby środki przyzwolite są przedsięwzięte. Tegoż d. odebrano wiadomość, iż między wyspami Kiurek i Soken znajduje się od 20 do 30 działowych szalup nieprzyjacielskich; do odnogi zaś Bothnickiej przez to miejsce poszły 4 większe okręta wojenne, i 50 statków przewozowych z wojskiem lądowym; na tę flotę zabrano wszystkich szyprów i mieszkańców skał nadwodnych Scheren zwanych, które leżą około wysp Utto i Keke; obywatele rozumieją, że ta flotta ma zamiar lądować pod Christianstadt. To doniesienie potwierdziło się nowym odgłosem, który przyszedł od brzegów Szwedzkich z tym dodatkiem, że przewozowe statki są zastąpione 4 fregatami, 2 korwetami; do tej zaś eskadry w portach nieprzyjacielskich gotowano jeszcze nowe szalupy. Głównie kommanderujący ostrzegłszy o tém GL. Raiewskiego, przedsięwziął jak najszybciej uzbroić flotyllę Rosyjską. Człowiek posłany do wysp Alandzkich dla dowiedzenia się o nieprzyjacielu powrócił; drogę miał koło wyspy Aland przez Alandhaf do twierdzy Waxholm o 3 mile tylko od Stockholmu. Powracając znalazł pod wyspą Satung w stronie południowej nieprzyjacielską eskadrę galerną, złożoną z 16 szalup działowych, z kilku małemi statkami uzbroionemi i przewozowemi okrętami. Wojsko z nich lądowe wystąpiwszy obozem stało na wyspach; na większej wyspie Aland znajduje się batalion gwardyi, drugi milicyi; około Stockholmu stoi milicya, regularne zaś wojska rozłożone po brzegach; do Oster Bothen dla pomnożenia korpusu G. Klingsporn poszły z półki.

D. 17. Wojska Rosyjskie zajmowały dawne miejsca żadnych obrótów nie czyniąc. GL. Raiewski d. 12 donosił, że gdy mieszkańcy niektórzy w Percho i Sariaurwi porzucili wielkie transporta z prowiantem, który mógł wystarczyć dla wojska na dni 25; po przerwaney komunikacyi z temi miejscami przez wezbrane wody, Rosyanie ledwie żywność mieli na 2 dni tylko; tegoż czasu 150 podwod z mąką, wódką, innemi potrze-

bami znajdowało się o 40 wiorst od Hamlekarleby; blisko 100 podwod niosących suchary z ruchomego magazynu d. 10 maja wyszło z Tammerfors. Przeto zalecono iemu opatrzyć żołnierza chlebem pierwiej dostarczonem, użyć wszelkich środków na przewiezienie prowiantu i furazę rzucenego w Sariaurwi i Percho, dokąd GL. Tuczkw ieszcze d. 8 na zasłone wysłał podiazdzy. Według późniejszych doniesień G. Klingsporn z małą piechoty strażą i garstką jazdy znajdował się w Bregenstadt; w Pichaioki trzyma dywizyą z 2 półków złożoną; Kalaroki także wojskiem osadzone; w Chamango stała straż przednia, której podiazdzy rozciągają się o 5 wiostr z tej strony Lochto.

D. 18 wojskowych czynności żadnych nie było. GM. Borozdin stanął w Tawasthus; GM. Demidow w Niwnisalo; półk Parnawski w Gwitis. Krążący pod Abo około wysp rybacy donieśli, że nieprzyjacielskie szalupy działowe przybiły do wyspy Korpu i innych okolicznych, gdzie rozdając mieszkańcom oręż, proch, chleb starali się pobudzić Alandzkich wiesniaków. Głównie kommanderujący G. Buxhewden wydał odezwę, domagając się ażeby obywatele broń wydali, czyniąc im nadzieję, iż jeżeli będą wierni, i nie zechcą mieszać się do wojennych czynności, pokój i cichość będzie zachowana ściśle, przy szanowaniu własności każdego; w przeciwnym zdarzeniu opór będzie karany surowie. Niespokojnemi najbardziej okazali się niektórzy z wiesniaków, szlachta zachowuje się spokojnie. G. Buxhewden uwiadomiony przez Półkownika Muromcowa posłanego dla przejrzenia wyspy Kimito w Jungfersund, że na tej wyspie komunikacya jest wolna, natychmiast kazał ją osadzić 2 kompaniemi piechoty z armatą i jazdą; inne 2 postawił w Stiemma i Relakia dla zasłonięcia tyłu. Zmieniając wojsko stojące w twierdzach Hangutskich, z Eken do Changabo GM. Tuczkw posłał część 31 półku strzelców. Reszta później.

WIEDEN d. 15 czerwca. Donieśliśmy że Cesarz Franciszek postanowił urządzić w państwach Austriackich milicyą pod imieniem rezerwy zawsze gotową do ruszenia w pole, i mającą dopełniać w potrzebie wszystkie półki. Dzieło przywodząc do skutku Monarcha w powtórny edykt oświadczając, że tym sposobem skarb oszczędzi, a czynnego wojska w pokoju liczbę zmniejszy; więc do wybrania i urządzenia rezerw w prowincjach Styrji, Carinthii, Carnioli, Istryi, Saltzburgu wyznaczeni są Arcy X. Jan z Graffem Saurau; w Czechach, Morawii, Szląsku Arcy X. Ferdynand, Graffowie Wallis, Lazański; w Austrii wyższej, i niższej Arcy X. Maxymilian z Graffami Bissingen i Hackelberg; w obu Gallicyach Generał kawalerji Bellegarde i Graf Wurmser. O Królestwie Węgierskiem i prowincjach do niego przyłączonych wzmianki niema, gdyż tam rzeczy zostają na dawnym stopniu do przyszłego Seymu, który ma obmyślić sposób obrony pospolitej, według propozycyi przeszłemu podanej od tronu.

Słychać że w stolicy naszej ma odprawić się

wkrótce uroczysta koronacja Franciszka i jako Cesarza Austriackiego; na ten obrządek podobno tu przybył Arcy X. Ferdynand W. X. Wurtzburgski. Przez Wenecyę wiadomość odbieramy, że Król Neapolitański Józef przez Anconę, Mediolan, Turin udał się ku Francuzkim granicom, do Bayonne pośpieszając, zkąd ma powrócić do państw swoich; dywizya woysk jego miała wkroczyć do państw Kościelnych. Dawny Minister stanu Baron Thugut z dóbr swoich przeniósł się na mieszkanie do Wiednia. Do Munchen przyjechał niedawno Królewicz następca tronu Wurtembergskiego, mający zaślubić Karolinę Królową Bawarską.

LONDYN d. 23 Maia. Słychać że Admiralicja urzędową wiadomość odebrała o przybyciu do brzegów Norwegii Admirała Keats, który część woysk Angielskich na ląd miał wysadzić, pomagając Szwedom w podbiciu tej krainy; o przybyciu innych eskadr i woyskowych dywizyi na morza północne spodziewamy się wkrótce usłyszeć. Zawczora Arcy Biskup Nisibeński Nuncyusz Apostolskiej stolicy przy dworze X. Brezyljskiego zawinął do Plymouth w towarzystwie kilku znaczniejszych Portugalczyków, i krótko zabawiwszy w porcie do naszej stolicy pośpieszył; zkąd przybywa i jaki cel podróży jego, nie wiemy.

Coraz bliższe jest podobieństwo, że wojnę z Amerykanami W. Brytania mieć będzie; o negocjacyach głucho milczenie; Kongres naszych propozycji nie przyjmując swoich nie odstępuje pretensyi, na które znowu Angielscy Ministrowie zgodzić się nie chcą. Ci podobno już przewidzieli nieuchronną nieprzyjaźń, gdy nie przestając na woysku niedawno przesłaném do Canadą z G. Prevost, nowej dywizyi płynąc śpiesznie za nim kazali; ta składa się z regimentów pieszych 41, 49, 98, 110, 10; przyłączono do niego korpus Królewskich Weteranów, część milicyi. Jest pogłoska, że X. Brezylji kazał sobie ogłosić Królem tego kraju; o rozpoczęciu przez niego z naszymi posiłkami czynności wojennych przeciw osadom Hiszpańskim w Ameryce południowej, czekamy doniesienia.

Dziś Admiralicja ważne wiadomości odebrała z morza śródziemnego, lecz ich nie ogłasza. Poseł Portugalski imieniem Regenta oświadczył rządowi naszemu, że kupcy Angielscy, którzy iakąkolwiek szkodę ponieśli nagle ustępując z Portugalii przed nadejściem woysk Francuzkich, otrzymają ze skarbów Brezyljskich słuszną nadgodę. Rada Królewska ogłosiła, że rozkazy d. 11 listopada wydane względem zciśnienia żeglugi narodów obojętnych, mają zostać w zupełnej mocy; do portów przeto nieprzyjacielskich żaden kupiecki okręt zawiać nie może nie zbaczając wprzód do Angielskich, gdzie cło przepisane opłacić powinien. Zadnego wrażenia nie uczyniły uwagi podane obu izbom Parlamentowym przez Oppozycyą, która dowiodła, że tym sposobem sami nasz własny handel zniszczemy. W Dublinie był rozruch; gmin powstał z przyczyny nie wiadomej,

przebiegał z wrzaskiem ulice w nocy, domy kazał oświecać, okna nieposłusznych wybił, człowieka jednego zamordował; regularny żołnierz przywrócił spokójność.

W New York Amerykanie ogłosili, iaka była negocjacya posła naszego Rose. Ten przybywszy do Washingtonu, pisał do Ministra Rfey Madissona donosząc, że Król Angielski zganił postępek Admirała Berkeley z fregatą Chesapeake wprzód niżeli poseł nasz Monroe skargę podał w Londynie, i wysłał Posła Rose z rozkazem zadość uczynienia, które jednak nie wprzód nastąpi, aż Kongres cofnie rozkaz dany od Prezydenta Jeffersona, względem zamknięcia portów Amerykańskich Anglikom. Odpowiedział Madisson, że krzywda wyrządzona fregacie Chesapeake nie pierwszą była w swoim rodzaju; podobnych gwałtów gdy skutkiem jest zamknięcie Amerykańskich portów, Anglicy jeżeli chcą do nich zawiać, powinni naprzód zadość uczynić Rfey. Odpisał Rose, iż tego iemu nie pozwalają czynić instrukcyje, zatem siadł w okręt i powrócił do oyczyzny.

COPPENHAGA d. 7 czerwca. Odebraliśmy doniesienia z Norwegii, które dochodzą d. 24 maja. Wszystko tam nappomyślniey idzie, gorliwość obywatelów z niebezpieczeństwem wzrost bierze; nieprzyjaciel nie dokazać nie mógł; Armfeldt po wielu utarczkach mniej pomysłnych dla niego z kraju wyszedł, i na granicy Szwedzkiej obrał mocne stanowisko. O flottach Angielskich nic nie słyszano w Norwegii; jedna tylko fregata pokazawszy się przed portem Bergen armatami odpędzona została. Ponieważ niewiadome są zamysły nieprzyjaciół, a Szwedzi z Anglikami połączeni są w bliskości, Król Fryderyk 6 opatrząc wcześniej bezpieczeństwo kraju, wydał nowe urządzenie w którym zawierają się przepisy dla milicyi stołecznej, iakim sposobem najlepiej użyta być może w potrzebie. W Coppenhadze otworzona subskrypcya na opatrzenie woysk Norwegańskich bardzo znaczne summy przyniosła.

PARYZ d. 7 czerwca. Król Neapolitański Józef d. 2 iechał przez Lyon do Bayonne pośpieszając. W tém mieście znayduie się część wielka deputatów z Hiszpanii przysłanych na radę walną. Napoleon d. 1 oglądał i regiment Portugalskiej piechoty z t. głów liczący, pod komendą G. Ponte Lima; nazajutrz z w którym było ludzi 1800; tym sposobem codzień jeden tylko regiment tego narodu ciągnąć będzie do wewnętrznych prowincyi Francuzkich; wszystkich jest 20. G. Menou dotąd Administrator Piemontu, w nadgodę zasług otrzymał krzyż większy honorowego legionu, i udał się do Florencyi, gdzie ma sprawować urząd Gubernatora 3 nowych departamentów Toscanii.

W mieście Chalons założony jest wielki magazyn rozmaitych towarów Francuzkich które częścią na północ, częścią na południe Europy mają być przesłane. We wsi Casignano departamentu Taro, gdy powietrze było ciche, dał się słyszeć nagle łoskot ogromny bez błyskawicy; rolnik w polu pracujący postrzegł kamienie spadające.

ce, do których przystąpiwszy wziąć ich nie mogli ręką; tak rozpalone były, ieden z nich dość wielki Ministrowi wewnętrznych interesów przysłany złożono w Muzeum.

Z Martniki i Guadalupy donoszą kommandujący Admirals Villaret i G. Ernouf, że od 4 miesięcy zawinęło do nich 13 zbroynych statków z Europy wysłanych; te przyniosły dostatek żywności, amunicyi, żołnierza. Korsarze nasi nie przestają naprzykrzać się Anglikom, i pomienione osady opatrywać we wszystkie potrzeby. Morski Minister Decres zalecił okrętom, które z portów Francuzkich do Indyi zachodnich płynąć zechcą, ażeby odtąd najmniej 10 albo 12 żołnierzy zabierały, któremi zmocnione być mają nasze garnizony. Ciągącym przez Bayonne Portugalskim żołnierzom, gwardye Francuzkie braterską ucztę dawać zwykły. G. Sebastiani dawniej Ambassador w Constantinopolu, przybył do naszej stolicy.

G. Castelia rodem Szwajcar wyznaczony jest kommandantem Stralsundu. Rząd nasz równie jak niedawno uczynił Angielski, zabronił wywozu za granicę Quinquiny.

LISBONA d. 17 Maia. Do listy wojennych statków Hiszpańskich, które znaleźli Francuzi, przydać trzeba te które znajdują się w Havanie, i drugich osadach Amerykańskich Króla Katolickiego. lecz ich liczba nie jest wiadoma dokładnie. W porcie Cadix jest 19 liniowych, 13 fregat, w Ferrolu 12 liniowych, 8 fregat, w Cartagenie 13 liniowych, 9 fregat; te i większą przy nich liczbę mniejszych statków uzbroić chcąc rząd Francuzki; w nadmorskich miastach i prowincjach czyni zaciąg, i zgromadza znaczną liczbę marynkarzy doświadczonych.

Gubernator Portugalski G. Junot X. Abrantes wydał do narodu naszego następującą odezwę. Zasłużycie zapewne na względy Napoleona; postępek wasz dowiedzie, czyli iścieście godni być udziałem; dla mnie ztąd ukontentowanie najwyższe, gdy mogę przyczynić się do uszczęśliwienia waszego; nie ustawajcie żyć w pokoju, i we mnie ufność pokładać, już blizkie są chwile ostatniego urządzenia tej krainy.

Do tej odezwy przyłączył pismo do ziomków przysłane z Bayonne od Portugalskich deputatów. Imperator Francuzki, mówiąc, przybywszy do tego miasta, dzień pierwszy oddał poddanym swoim, nam drugi, wszedł w najdrobniejsze szczegóły potrzeb kraju Portugalskiego, podał uwagi wielorakie względem przyszłej szczęśliwości naszej; i przydał, że zbyt wielka odległość Portugallii od Paryża nie dozwala iemu czuwać osobście nad dobrem naszym z równą troskliwością, jakiej nie oszczędza dla narodów którym panuje; już zaś nieprzyzwoita jest władzę najwyższą zupełnie przez zastępców sprawować. Dalej mówił o X. Regencie i rodzinie jego bez gniewu i urazy; o potrzebie i środkach przywiązania Portugallii do związku Mocarstw Europy lądowej, żeby wielkiego łańcuha ostatniem ogniewem była, o przyszłym uwolnieniu narodu z pod jarzma Anglików, któreśmy dzwigali tak długo. Nakoniec oświadczył, że osad Brytańskich na lą-

dzie nie zcierpi; zatem los Portugalczyków jest w ich ręku; niech tylko w sercu ożywi duch obywatelski, niech szczerze przyłączą się do związku lądowego, niech dzielnie odpierają ustronne intrygi; to czyniąc damy poznać Monarsze Francuzkiemu, żeśmy jeszcze godni zostać narodem udziałnym, tron wspierać, mieć rząd oddzielny i Pana, zajmować miejsce przyzwoite w rządzie Mocarstw niepodległych.

MUNCHEN d. 30 Maia. Kładniemy osnowę wyroku Maxymiliana Króla danego przy ogłoszeniu nowej konstytucyi państw Bawarskich. Przekonany, powiada, że kraj z cząstek różnego rodzaju złożony nie może mieć potęgi i siły, iaką sama tylko jedność daie, ani obywatelom udzielić owoców związku towarzyskiego; zdawna już starałem się ile mogłem przez ustawy wielorakie znieść odmienną w każdej prowincyi rządu postać, wprowadzić iednostayne podatki, odmienić zwyczaje, słowem przelać wszystko na kształt iednaki; dokończone już jest po części ważne dzieło, ażeby cała Bawarya na przyszłość miała iedne prawa kryminalne i cywilne. Lecz ponieważ doskonałenie cząstkowe każdego z osobna wydziału rządowego, cząstkowie tylko prowadzi do zamierzonego celu ogólnej szczęśliwości, zostawiając w całym dziele niedostatek szkodliwy i przerwę, umyśliłem całemu prawodawstwu i administracyi Królestwa moiego dać postać zupełnie nową i iednaką ze względu na okoliczności zegraniczne i domowe. Przeto stanowimy.

1. Królestwo Bawarskie należy do związku Reńskiego.
2. Konstytucye prowincyi one zalegające szczególne, przywileje, prawa lenne gasną; kraj cały mieć będzie reprezentantów, sprawiedliwość i rząd ugruntowany na iednakich zasadach, te same podatki; gruntowny nie może przenosić piątej części dochodu.
3. Niewola gdzie jest dotąd zupełnie zniesiona.
4. Kraj będzie podzielony na prowincye równe.
5. Szlachta tytuły swoje i prawo zachowa w całości; już zaś co do powszechnych ciężarów równa się z innemittanami; zkładać nie będzie oddzielnej reprezentacyi, lecz w niej część otrzyma proporcjonalną i słuszną; nie służy szlachcie prawo inne stany wyłączające do urzędów, dostojenstw cywilnych, wojskowych, beneficjów.
6. Te przepisy zciągają się do duchowieństwa, wszelkie obrządki bez wyłączenia będą utrzymane w dzierzeniu dóbr nadanych dla Kościołów, edukacyi, dobroczynności; taka własność nigdy nie będzie odjęta i przedana dla innego celu; to samo rozumieć trzeba o dobrach Biskupów i kapituł.
7. Konstytucya zaręcza obywatelom całość własności, bezpieczeństwo osob, wolność sumnienia i druku według przepisów prawa. Sami tylko krajowcy mogą piastować urzędy; cudzoziemcom indygenat Król daie.
8. Każdy obywatel, mający lat 21 obowiązany jest wykonać przysięgę posłuszeństwa konstytucyi i prawu przed urzędem, wierności Królowi. Nikt bez pozwolenia nie może wynieść z kraju, służyć za granicą, przyjmować tamże pensyę lub ozdoby pod utratą praw obywatelskich. Reszta później.